

- d. ved å hindre ham i hans arbeide eller erhverv ved utilbørlig adferd.
2. På samme måte straffes den som ved boykott søker å tvinge nogen arbeider eller arbeidsgiver til å gå inn i en sammenlutning av arbeidere eller arbeidsgivere.
  3. På samme måte straffes videre den som opfordrer eller medvirker til nogen handling som nevnt under 1 eller 2.
  4. Er nogen handling som er nevnt i nærværende romertall begått i anledning av forestående, pågående eller ophørt arbeidsstans, er påtalen ubetinget offentlig.

Jfr. strl. §§ 99, 105, 124, 128, 191, 192, 204, 223, 224, 266, 267, 300, 312, mil. strl. §§ 52, 56, 57, 97 nr. 7, løsgjengerl. 31 mai 1900 med tilleggs. 9 mars 1918 § 13 og avtale. 31 mai 1918 §§ 28 og 29.

1. Paragrafens I har to ledd, som begge setter straff for rettsstridig tvang. Men mellom dem er der forskjell i henseende til tvangsmidlets rettsstridighet og tildels dets art (se nedenfor nr. 3 og nr. 6).

2. Den etter § 222 I (første og annet ledd) straffbare handling består i rettsstridig å tvinge nogen til å gjøre, tåle eller undlate noget eller å medvirke dertil. «Tvinge» en annen til noget er å øve sådant trykk på hans vilje, at han forholder sig i overensstemmende med gjerningsmannens vilje og i strid med sin egen. Like med sådant psykisk påtrykk må det forhold stilles, at gjerningsmannen setter fornærmede ute av stand til å handle frivillig, f. eks. tviholder vedkommende, forutsatt at denne er sig bevisst, at han tvinges (jfr. Urbye s. 202—203). Sees kan Rt. 1929 s. 12.

3. Etter (I) første ledd må det tvangsmiddel, som anvendes, være en rettsstridig adferd eller en trusel med en sådan. Midlet må således i og for sig være rettsstridig. «Første ledd frembyr for såvidt ingen vanskeligheter som det her er gitt, at den handling, hvormed der trues eller hvorved der søkes tvunget, er i sig selv rettsstridig, idet da tvangen alltid er straffbar, selv om formålet i sig selv er berettiget, f. eks. å opnå betaling av et forfallent krav. Tvil vil her alene kunne opstå med hensyn til, hvorvidt handlingens rettsstridighet kan ansees på det rene, men derom er det ikke her stedet til nærmere å uttale sig. Her skal alene bemerkes, at en i sig selv rettsstridig handling nettop på grunn av øiemedets berettigelse vil kunne tape sin rettsstridige karakter, såsom når ved lovlig selvtekt eller pågrepelse den hertil fornødne makt anvendes» (S. K. M. s. 208). Jfr. de hos Urbye s. 204 nevnte eksempler. Tvangsmidlet kan som nevnt enten være en rettsstridig adferd eller en trusel med sådan. Den rettsstridige adferd kan være av hvilken som helst art, således fysisk (absolutt og kompulsiv) makt, legemsfornærmelse, anklage eller anmeldelse for angivelig straffbar handling, ærekrenkelse, trusel om søksmål (se det under § 270 nr. 5 anførte), unddragelse av pliktig næring m. v. Også forseelser kan være rettsstridig adferd, f. eks. mot strl. § 350 (spærre veien for en kjørende) eller § 355 m. v. Den rettsstridige adferd kan være rettet mot den tvungne selv eller mot dennes pårørende eller andre personer i sådant forhold til den tvungne, at adferden (eller truselen derom) er egnet til å

virke tvingende på ham. Rettsstridig adferd, der er rettet mot gjenstander, kan komme i betraktning, når den indirekte blir følbar for den tvungne, f. eks. når dører eller vinduer fjernes for å tvinge leieboeren til å flytte, eller den virker på ham som trusel (jfr. Frank s. 471, med modifikasjoner Ebermayer s. 642, Binding I s. 84).

4. Å «true» med noget vil si hos en annen å fremkalle forestillingen om et onde, som stilles ham i utsikt og hvis hittførelse avhenger av den truendes vilje (jfr. det under strl. § 128 nr. 2 anførte). Trusel adskiller sig således fra advarsel. Den advarer, som fester oppmerksomheten på en viss av advarerens vilje uavhengig følge en handling kan få. Den erklærer ikke å ville fjerne et allerede forhåndenværende onde, er alene da trusel, når vedkommende er forpliktet til å fjerne det. Truselen (jfr. strl. § 227) kan gis uttrykk i muntlige eller skriftlige ord eller i konkludente handlinger. Det hvormed der trues, kan gå ut over den tvungne selv eller hans pårørende eller andre i et sådant forhold til ham, at truselen er egnet til å virke tvingende på ham. Truselens rettsstridighet utelukkes ikke derved, at det hvormed der trues er et onde, som den truende ikke kan påføre den truede. Det avgjørende er alene, om den truede trodde, at den truende hadde det i sin makt å tilføie ham ondet, og at den truende innså dette (jfr. de hos Urbye s. 205 nevnte eksempler). Det kommer heller ikke an på, om truselen er alvorlig ment eller ikke, når kun den truende er sig bevisst dens innvirkning på den truedes viljefrihet, altså skjønner, at truselen vil bli oppfattet av den truede som alvorlig. Truselen må med den truendes vilje komme til den truedes kunnskap, idet først da den mulighet er tilstede, at den kan få innflytelse på den truede.

5. Det vedkommende som følge av ovennevnte midler tvinges til må være et bestemt forhold, en handling eller undlatelse av en sådan. Gjør fornærmede, hvad gjerningsmannen vil, men ikke som følge av den øvede tvang, men av en denne uavhengig grunn, foreligger alene forsøk. Er den handling eller undlatelse, som fremtvinges, straffbar, vil den tvingendes forhold i tilfelle kunne straffes foruten etter § 222 også som medvirkning til handlingen eller undlatelsen. Med å «gjøre eller undlate» noget sidestiller straffebudet det å «tåle» noget, d. v. s. at den tvungne ved gjerningsmannens handling eller trusel tvinges til passivt å måtte finne sig i, at der foretas noget med eller overfor ham eller hans interesser (f. eks. tvinges til å påhøre utuktig tale ved å tviholdes; jfr. det hos Urbye s. 202 anførte eksempel).

6. Det tvangsmiddel som etter annet ledd må være anvendt, er trusel med anklage eller anmeldelse (jfr. § 168) for en straffbar handling eller med fremsettelse av en ærekrenkende beskyldning (jfr. strl. §§ 246, 247 jfr. § 249). Mens første ledd krever, at «adferden» m. v. (midlet) er rettsstridig, er forutsetningen i annet ledd at midlet ikke i og for sig er rettsstridig, men at dets anvendelse i øiemed å opnå et berettiget eller uberettiget krav er rettsstridig. Anklagen eller anmeldelsen eller beskyldningen behøver således ikke å være uberettiget (rettsstridig) eller av gjerningsmannen å troes å være det. I så fall er nemlig første ledd anvendelig.